

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 84

CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, APRIL 29, 1947

LETO XLIX—VOL. XLIX

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došli preko Trsta)

PISARNISKE ŠKARJE. — Glavno glasilo komunistične partije "Ljudska pravica" kupuje 9. febr. v malih oglaših — pisarniške škarje. V Ljubljani se torej ne more v novih komunističnih in podržavljenih trgovinah kupiti niti enih škarij. Daleč so priganali "novi" gospodarji! Na drugi strani pa beremo kar dan za dnem o neki obnovi. Le kaj obnavljajo, če ne znajo napraviti za ljudi najpotrebnejših stvari? To je načrtno gospodarstvo!

VSEGA MANJKA. — Vsa poročila iz Slovenije so soglasna, da vsega manjka. Hodiš od trgovine do trgovine in ničesar ne dobiš, ne živank, ne sukanca, ne glavnika, ne obleke, ne čevljev.

Zato beremo v listih take oglašje: "Nekaj metrov blaga za srajce in rjavo kontenino za moško perilo ali rjuhe prodam" ("Sl. por." 15. feb.). Ali: "Obleko skoro novo, predvojno prodam" ("Sl. por." 28. feb.). Ker je odpovedala državna trgovina, se oglašajo tako črnoborzijski in to celo v komunističnih listih.

Naj navedem samo dva razloga, zakaj je tako pomanjkanje. Prvo je to, da so trgovce razstili. Prej se je trgovec sam gibal, da je dobil blago in tako kaj zaslužil. Sedaj ni nikogar,

Možovo truplo peljala 400 milj daleč

Sioux Falls, S. D. — Mrs. Mary Sisson, stara 60 let, farmerka, je pripeljala truplo svojega umrlega moža 400 milj daleč, da ga je pokopala v Sioux Falls. Oba sta doma iz tega mesta in sta bila dogovorjena, da kdor izmed njiju preživi, bo prepeljal truplo drugega za pokop v Sioux City. Ko je on dan njen mož umrl, je žena zavila njegovo truplo v ovedo in ga peljala 400 milj daleč.

Poslanska zbornica ne da pomoči "rdečim" deželam
Washington. — Predsednikov program, da kongres dovoli \$350,000,000 za relief osvobodnim deželam, je naletel v poslanski zbornici na zahtevo, da te pomoči ne dobi nobena dežela, ki je dominirana od Sovjetske Unije.

V zbornici se nahaja istočasno predlog za \$400,000,000, ki naj se da v pomoč Grčiji in Turčiji, kar je senat že odobril. Poslanci so dokazovali, da bi bilo v protislovju, če bi dali denar Grčiji in Turčiji, da se ubranita komunizmu, na drugi strani pa dajati relief komunističnim deželam.

Noben poslanec ni imenoval dežele, katere naj ne dobi pomoči od tega denarja, ki ga bo kongres odobril v vsoti \$350,000,000. Imenovane pa so dežele, ki naj to pomoč dobe in sicer: Avstrija, Grčija, Italija, Ogrska, Poljska in morda Kitajska in nova tržaška država, ki so jo deli kasneje na listu.

Neka firma z živili vidi sledečo bodočnost
V kratkem bo začela trgovina v Ameriki pojemati. To bo trajalo do sredine 1948. V zadnjem četrtletju 1947 bodo narodni dohodki padli za 4%, toda življenjske potrebščine bodo padle v ceni za 7½%. Koncem letošnjega leta bodo ponujale trgovske hiše blaga za 9½% ceneje kot ob istem času v 1946.

SPOMNI SE SLOVENSKIH BEGUNCEV S KAKIM DAROM

Skupščina združenih narodov vzame v roke vprašanje Palestine

Rusija je proti zahtevi Arabcev, da postane Palestina takoj samostojna

New York. — Včeraj se je zbrala k izrednemu zasedanju Skupščina združenih narodov, ki naj reši eno najbolj perečih vprašanj: Palestino. Zastopniki 55 narodov so se zbrali k svetovnemu parlamentu.

Sovjetski delegat Andrej Gromov je predlagal, da se odloži volitev odseka, ki naj določi dnevni red za skupščino. Zakaj to zahteva, ni navedel vzroka. Najbrže pa je to maneuver, da se prepreči zahtevo Arabcev, da se takoj razglašajo kot samostojno državo.

Kakor govori dnevni red zdaj, je na vrsti predlog Anglije, da naj se izvoli poseben preiskovalni odbor, kateri naj bi proučil vprašanje Palestine in poročal o tem skupščini v septembru.

Arabski zastopniki Iraka, Sirije, Saudi Arabije, Lebanona in Egipta, so pa predlagali, naj skupščina takoj odzve Angliji 25 let s trajajočim mandatom nad Palestino ter se jo razglašajo neodvisno.

Anglija, kateri je Liga narodov po prvi vojni podelila mandat nad Palestino, je pripravljena sprejeti vsak odlok Združenih narodov glede vprašanja Palestine, toda bo zahtevala, da

združeni narodi na eventualni odlok tudi sami izpeljejo.

Zastopniki 5 arabskih držav so izjavili, da bodo vztrajali na tem, naj se Anglija takoj odpove mandat nad Palestino, ki naj jo skupščina pri tem izrednem zasedanju proglasi za samostojno državo.

Zastopniki palestinskih Židov so apelirali na delegacijo Zed. držav, ki da naj vodi zahtevo, da se določi kot narodno deželo za Žide.

Kakor se sliši, bo skušala ameriška delegacija prodreti s predlogom, naj se izvoli posebna preiskovalna komisija, v kateri ne bo nobenega zastopnika glavnih velesil in ravno tako ne zastopnikov Židov in ne Arabcev.

Težko je verjetno, da bi skupščina pri tem izrednem zasedanju rešila palestinsko vprašanje, ampak morda šele pri zasedanju v septembru. Videti je, da se vsak boji zameriti Arabcem in Židom, ker treba bi bilo odločiti za ene ali za druge, ko oboji zahtevajo Palestino zase. Ampak Arabci imajo olje, Židje pa moč in tako bo prav tako trd oreh za Združene narode, kot je bil za Anglijo samo.

Po vsej Ameriki so se kupci uprli dragim hišam

New York. — Iz vse dežele poročajo, da ljudje nečejo kupovati novih hiš, ker se jim zde predrage. V Philadelphia jih stoji mnogo praznih, čisto novih, ker ni kupcev. Okrog New Yorka, pravijo, jih je na tisoče novo zgrajenih, ki čakajo na kupce, a jih ni.

V San Francisco je nek gradbenik znižal ceno pri 8 hišah, vsaka po 3 spalnice, od \$15,600 na \$14,500, da jih je mogel prodati. V predmestjih Chicaga je isto.

Gradbeniki, ki držijo cene, pravijo, da jih ne morejo znižati, ker so pačali dosti za material. Prepričani pa so, da bodo morali znižati cene, ali jim bodo pa hiše ostale na roki.

Theresa Žele

V nedeljo popoldne, 27. aprila, je naglo umrla v bolnišnici Mrs. Theresa Žele, soproga znane grobnice Josipa Žele. Podlegla je kamnom v mehurju.

Pokojna Theresa Žele, roj. Levstik, je bila rojena dne 15. oktobra 1884 v fari Sv. Gregor, pri Vel. Laščah na Dolnejskem, ob svoji smrti je bila stara 63 let. V Ameriko je prispela leta 1904. Tukaj zapušta užaloščeno soprogo Jožeta Žele, dva sina, Louisa in Josepha, dve hčeri, Josephine, por. Hirter, in Justine, por. Girod, osem vnukov ter brata Janeza Levstik. Dva sinova, Henry in August, sta že umrla, kakor tudi Ferdinand Žele, žetov sin iz prvega zakona, ki se je ponesrečil v prvi svetovni vojni kot letalec ameriške armade. V stari domovini zapušta sestro Frances ter mnogo sorodnikov.

Pokojna je bila članica sledečih društev: Svobodomiselnih Slovenke št. 2 SDZ, št. 137 SNPJ, Woodmen of the World, št. 98, Maccabees št. 493, Hrvatske bratske zajednice društva št. 14 in Slovenske ženske zveze št. 41.

V torek in sredo bo truplo pokojne ležalo v žetovnem pogrebem zavodu v Collinwoodu, 452 E. 152. St., v četrtek in petek jutraj pa bo pokojna ležala v pogrebem zavodu na 6502 St. Clair Ave., odkoder bo odpeljana v petek jutraj ob 9, ob 10 bo v cerkvi sv. Vida, od tam pa bo pogreb na Calvary pokopališče, kjer bo položena v rodbinsko grobnico.

Želja pokojne je bila, da bi ji prijatelji in prijateljice ne poklanjali cvetja, temveč da bi mesto svetja rajše poklonili svoje darove v dobrodelne in blage namene. Mnogoštevilni prijatelji in prijateljice so prošeni da uvažujejo to njeno željo.

Naj bo pokojni ohranjen blag spomin, užaloščenim preostalim pa izrekamo naše globoko sožalje.

Sprememba pogreba
Pogreb za pokojnim Frank Salmičem bo v četrtek jutraj ob 8:15 iz Svetkovnega pogrebnega zavoda in v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave, ob 9, kar je za pol ure bolj zgodaj, kot včeraj poročano.

Po Minnesoti bodo zdaj iskali železno rudo z instrumenti iz letal

Minneapolis, Minn. — Ta teden bo vladni geološki urad začel iskati nove, sklade železne rude v severnem centralnem delu Minnesote. V ta namen so določili obseg 9,400 štirjaških milj ozemlja.

Dr. George Schwartz, profesor rudoslovja na minnesotski univerzi je povedal, da bodo iskali nove sklade železne rude s posebno posebnimi instrumenti v letalih, ki zaznamujejo pod seboj kovino. S takimi instrumenti so v vojni iskali sovražne podmornice v morjih.

Acheson bo odstopil iz državnega urada

Washington. — Pomožni državni tajnik Acheson bo v kratkem odstopil iz urada in se posvetil zopet odvetništvu. Na njegovo mesto bo najbrže imenovan Robert A. Lovett, bivši pomožni vojni tajnik za zračno silo, doma iz Texasa.

Nekalere firme so znižale cene, velika večina pa čaka

Trgovci na drobno bodo znižali cene blagu, če jih bodo oni na debelo

New York. — Narodna zveza izdelovalcev poroča, da je razposlala na svojih 16,563 članov vprašalne pole, če so kaj znižali cene, ali če jih nameravajo. Od teh jih je odgovorilo 5,742 in od teh je priznalo samo 1194, da so znižali cene.

Večina izdelovalcev pravi, da od tem času ne morejo znižati cen, ker ne vedo, kakšne bodo cene materialu, ne vedo, kaj bo napravilo delavstvo in pa ker delavci niso tako vestni, kot so bili včasih.

Glede onih trgovcev, ki so že znižali cene, je vprašanje, če bodo mogli to držati, kadar bodo naročali novo zalogo. Ako bodo znižali cene, tudi izdelovalci in založniki, jih bodo mogli trgovci na drobno držati, drugače pa ne.

Mesarji na drobno poročajo, da se cene mesa stalno držijo na isti višini, cene na boljsem mesu se bodo pa morda celo dvignile. Tej ali oni vrsti mesa se je cena morda res znižala za par centov, je pa na drugem poskočila, torej ni gospodinja nič na boljsem.

Groceristi na drobno poročajo, da so skušali zniževati cene blagu že zadnja dva meseca. Toda njih cene so odvisne od cen založnikov. Grocerist ne more znižati cen, če mora pa za blago še vedno plačevati visoke cene.

S komunisti naj se postopa kot z zločinci pozivlje poslanec

Washington. — Poslanec Thomas, načelnik odseka poslanske zbornice, ki preiskuje protiameriške aktivnosti, je apeliral na predsednika Trumana, da naroči zveznemu generalnemu pravniku, naj začne postopati s komunisti kot z zločinci in zarotniki.

"Nedotakljivost, ki jo je uživala ta zarota iz tujemstva zadnjih 15 let v tej deželi, mora nehati," je rekel Thomas. Obrnil se je direktno na predsednika in mu povedal, da je mnogo kongresnikov trpkih, ker justični oddelek ni kaznoval mnogo slučajev kršitve federalnih zakonov te dežele, ki so jih zakrivila ti zarotniki.

"Neumnost bo potrošiti \$50,000,000, da se izčisti iz vlade komuniste, ali \$400,000,000, ki jih bomo potrošili, da ustavimo komunizem v Grčiji in Turčiji, če naš justični oddelek ne bo začel pometati s komunisti doma v naši deželi," je rekel Thomas predsedniku Trumanu.

HITREJŠI IN STANDARD ČAS STA ODLOČEVALA PRI ZAVAROVALNINI

Spokane, Wash. — Na tujakova sodniji je bilo vprašanje, če se računa smrt po hitrejšem ali standard času, ko je neka vdova tožila zavarovalno družbo za \$1,000 zavarovalnine po svojem možu.

Mrs. Marta Morris, katere mož je bil ubit 13. julija 1944, je trdila, da je bil mož ubit 40 minut poprej, predno se je zavarovalna policia iztekla, računano po standard času.

WALLACE PRIDE V PETEK V CLEVELAND NA SHOD

Odvetnik Marvin C. Harrison naznanja, da bo v petek 2. maja govoril v mestni glasbeni dvorani Henry Wallace, ki se je vrnil iz Evrope. Začetek shoda bo ob 8:15 zvečer.

O čem bo Wallace govoril, še ni znano. Najbrže pa o svojih idejah, katere je razlagal pri svojem obisku v Evropi. Vstopnina k shodu bo od 60c do \$1.50.

Rusija je kriva, da konferenca v Moskvi ni uspela

Tako je sinoči govoril po radiu državni tajnik Marshall

Washington. — Državni tajnik George C. Marshall je sinoči povedal ameriškemu narodu po radiu, da mu je maršal Stalin privatno zaupal v Moskvi, da bo napravljena mirovna pogodba za Nemčijo in Avstrijo tedaj, kadar se bodo ljudje izčrpali v debatah zanje.

Toda Marshall je rekel, da akcija (glede mirovnih pogodb) ne more čakati, da bi se ljudje prej izčrpali.

"Bolnik se pogreza, dočim se zdravniki posvetujejo," je rekel Marshall glede centralne Evrope.

Gen. Marshall, sedaj državni tajnik, tekem vojne načelnik

ameriškega generalnega štaba, je obdolžil Sovjetsko Unijo, da je zavijala fakta glede zaključkov v Potsdamu in v Jalti, ker tako bolj prija sovjetskimi ciljem.

"Mi ne smemo napravljati kopromisov na principih z namenom, da bi dosegli sporazum zaradi sporazumov samih," je rekel Marshall.

Marshall v svojem govoru ni dajal mnogo upanja v bodočnost, vendar tudi ni obupal. Govoril je samo o dejstvih.

"Kritična razlika med zapadom je zdaj jasna," je rekel, "in vsak zdaj ve, kaj katera vlada hoče in namerava. In prav to, kaj zdaj (vsi vemo, kaj kdo hoče, bo morda privedlo sčasoma do sporazuma med zavezniki."

Sinoči je bilo prvič, da je Marshall povedal javnosti, kaj mu je povedal Stalin v Kremlju, pri katerem je bil 90 minut. Stalin misli v splošnem, da moramo biti potrpežljivi in ne vreči puške v koruzo. Stalin devlje vse na to, da se bodo državni izčrpali v svojih debatah, nazadnje bodo pa delali kompromise.

Marshall je pa mnenja, da je nevarno predolgo čakati na kompromise, ker ljudje v Evropi postajo že nestrpni. Da se niso mogli zediniti na zahtevah Rusije glede odškodnine od Nemčije je bil vzrok ta, je rekel Marshall, ker bi moral naša zadnje vse tisto plačati ameriški davkoplačevalec.

Razne drobne novice iz Clevelanda in to okolice

Sorodniki išče
Karolina Legan, doma iz vasi Korito 27, p. Dobernič, sedaj poročena Bauman v Franciji, bi rada zvedela za naslov sorodnice Ane Legan iz vasi Sakhovec, poročena Arh; dalje za Ribčeve s Hriba nad Rebrjo. Jože Grbec popraša za svojega strica Alojzija Grbec in sestro Mico poroč. Lavrance, doma iz Praproč št. 7, pri Žužemberku Prošeni so, da se zgledajo na naslovu Mrs. Mary Unetić, 16412 Arcade Ave., Cleveland 10, Ohio.

Poceni preproge
Grdinova prodajalna s pohištvom, 6019 St. Clair Ave. in 15301 Waterloo Rd. nudi izjemno vrednost na malih preprogah, ki so po 97c in \$1.59. So vse fine kakovosti. Porabite jih lahko na raznih krajih po hiši, da se obvarujejo tla ali velike preproge.

Iz bolnišnice
Mrs. Mary Adamitch iz 716 E. 157. St. se je povrnila iz Glenville bolnišnice po prestani operaciji. Želi se zahvaliti za prijateljske obiske, za cvetlice in kartice. Rada bi videla, če bi jo zdaj obiskali tudi na domu.

Prva obletnica
V sredo ob 8:15 bo darovana pokojnega Anthony Laurich v spomin prve obletnice njegove smrti.

Cel voz ledenic
Norwood Appliance & Furniture, 6202 St. Clair Ave. je prejela včeraj en poln železniški voz električnih ledenic. Več kot polovico od teh jih gre odjemalcem, ki so jih že prej naročili.

Druga obletnica
V četrtek ob 8:25 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Corp. Edwarda L. Strauss v spomin 2. obletnice njegove smrti.

30-dnevna smrti
Jutri ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Rudolfa Otoničar v spomin 30-dnevne njegove prerane smrti. Sorodniki in prijatelji so prošeni, da se udeležijo.

Iz raznih naselbin

Sheboygan, Wis. — Tukaj je umrl Joseph Demšar, star 74 let, rojen v Senčurju pri Kranju, Gorenjsko. V Ameriko je prišel 1906 in se naselil v Evelethu, Minn., leta 1925 pa se je preselil v Sheboygan. Tu zapušta štiri poročene hčere, v Evelethu sestro, v stari domovini pa sina in sestro. Žena mu je umrla pred tremi leti.

Denver, Colo. — Dne 5. apr. je umrla Mary Galaro (po prvem možu Stih), rojena Dolinar, stara 56 let, doma iz vasi Lavrovec, fara Vrh sv. treh kraljev, Istrija, v Ameriki od 1906. Tukaj zapušta moža Johna, dve hčeri, tri sinove in šest vnukov, v Mt. Harrisu, Colo., pa brata Antona Dolinarja.

44 Amerikancev se je poročilo z Nemkami

Frankfurt. — Od 16. dec., ko so ameriške vojaške oblasti odpravile prepoved porok med Amerikanci in Nemkami, je dobilo že 44 Amerikancev poročno dovoljenje.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEO, Editor) Cleveland 3, Ohio
6117 St. Clair Ave. Henderson 9828
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NARODNINA:
Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolice po razpisalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 9th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 84 Tues., April 29, 1947

Ekspedicija v Washington

Prošli teden je romalo zastopstvo ohijjskih demokratov k svojemu bosso v Washington, da se pogovore glede odnošajev med deželnim vodstvom demokratske stranke in med Ohajčani. Prav za prav so šli ohijjski demokrati k svojemu belemu Odetu v Washington nabasani s pritožbami, češ, da se v Washingtonu vse preveč zatiskuje oči v smeri države Ohio, kar se tiče patronance.

To je vse lepo in prav. Vodstvo stranke ne sme prezirati in zapostavljati svojih pravih pristavev v raznih državah. Če hoče dobiti stranka glasove, mora dati patronanco v obliki del, službo in podobnem. Hrvat bi rekel v takem slučaju: nima novaca, nima muzike!

V Washingtonu so to ohijjsko ekspedicijo lepo sprejeli in ji menda tudi olajšali, da bo poslej vse drugače. V Washingtonu so pač mislili, da imajo pred seboj vse glavne predstavnike ohijjskih demokratov. Pa so bili res pravi zastopniki demokratov? Kar se tiče drugih okrajev države Ohio ne vemo, so li bili ali ne. Kar se pa tiče našega okraja Cuyahoga, pa naj nam bo dovoljno nekoliko podvomiti o tem zastopstvu demokratov iz tega okraja.

Le pogledimo, kdo je bil poslan iz našega okraja v Washington. Kdo jih je odbral ali izbral, ne vemo, ampak fakt je, da so se peljali v prestolnico sledeči: James Devitt, načelnik stranke v okraju; Mrs. Anne Donnelly, Joseph Gorman in Margaret Mahoney. Kar se tiče prvega je popolnoma pravilno, da je šel kot zastopnik okraja v Washington. Kar se tiče pa ostalih treh, bi bili pa mi prav hvaležni, če bi nam hoteli pojasniti, odkaj so ti zastopniki demokratov v okraju Cuyahoga. Kdaj jih je stranka izvolila za nje reprezentate? S kakšno pravico so šli ti trije v Washington zastopat demokrate iz okraja?

Kolikor moremo presoditi mi — z nikakršno! Margaret Mahoney je državna senatorica. V ta urad jo je izvolil okraj. Toda nismo pa še slišali, da bi jo bil kdo izvolil ali imenoval za zastopnico okrajne organizacije. Joseph Gorman je okrajni komisar. V ta urad ga je izvolil narod iz okraja, demokrati in republikanci, ker ima med obema prijatelje. Toda radi bi vedeli, kdaj ga je izvolil za zastopnika demokratov v tem okraju, da jih je šel zastopati v Washington. In tretja, neka Mrs. Donnelly, je šla tje prav s tako pravico, kot prva dva.

Iz vsega tega sklepamo, da je sestojala ta ekspedicija v Washington iz oseb, ki hočejo biti vedno in povsod prvi in poznajo volivce samo takrat, kadar potrebujejo njih glasove. Kako je vendar to, da med tisto ekspedicijo ni bilo nobene zastopnika raznih narodnosti? In vendar ve vsak otrok v tem okraju, da dobi demokratska stranka največ glasov iz narodnostnih skupin. O, da, kadar so volivne kampanje, takrat so dobri z nami kot sam med in mi smo "cvet" državljanov v okraju. Kadar so pa glasovi seštet, smo pa zopet med staro šaro.

Vprašali bi, če smemo, tiste, ki so organizirali tisto ekspedicijo v Washington: kako to, da so popolnoma pozabili, da je danes že vedno prvak med demokrati, ne samo v okraju Cuyahoga, ampak po vsej državi — Frank J. Lausche. Kako to, da se ni nihče spomnil nanj, ko je bilo treba poslati deputacijo demokratov v Washington? Ali se ga je morda nalašč prezrlo zato, ker ni bil lansko leto izvoljen za guvernerja? Da, ni bil, pa zakaj ni bil? Zato ne, ker so bili proti njemu vsi voditelji demokratov v Ohio, menda od zadnjega precinknega načelnika, pa do okrajnega načelnika. To je fakt, gospodje pri načelstvu. To se pravi, saj to dobro veste, ampak naj bo to še enkrat pribito, da ne boste morda tavali v temi, da tega ne vemo mi.

Prav natiem vam bi nekaj povedal če ne boste zamerili, gospodje pri glavnih mizah: mala ptička je sedela na vejici in žvrgolela, da bo Frank J. Lausche prihodnje leto nominiran za guvernerja na demokratski listi in jeseni tudi izvoljen. Počakajte, predno boste začeli omedlevati. Tega ni morda skuhala brihtna glava našega urednika. Ne, to je danes že splošno mnenje po vsej državi. In mi vemo, kaj govorimo.

Je vse zastoj, trudite se kolikor se hočete, da bi Lausche zavili politični vrat. Ga ne boste, visoko cenjena gospoda takozvani 100%! Le kar prezirajte nas in druge narodnostne skupine, saj bodo še volitive in to kmalu. Takrat boste spoznali, da bo fista mala skupina, ki misli, da je bila rojena samo za vodstvo in ukazovanje, videla, kje prav za prav je moč volivcev.

Mi vse to že dolgo opazujemo. Parkrat smo tudi že oklestili tisto umetno razliko, ki jo ustvarjajo 100% med seboj in navadnimi plebejci, ki so dobri samo na volivni dan. Ampak zdaj, ko smo videli, da hoče posebna klika postrgati vso politično smetano, smo se pa uprli. Če smo že vsi pri eni stranki, bomo tudi vsi imeli besedo, ne samo tako zvani "izvolenci." In pa to si zapomnite: kadar kandidira kandidat vaše stranke, mu ne boste zavijali vratu, če se vam slučajno

ne dopadejo njegovi lasje. Čas je že, da se v okraju Cuyahoga pomete in ustvari res pravo demokratsko stranko, kot smo jo imeli pod Gongwerjem. Takrat je bil demokrat — demokrat, prvič in drugič. Kakor je pa zdaj v okraju, je pa demokratska organizacija čisto navaden "joke." Čas je, da jo primejo pravi ljudje v roke. In takih ljudi imamo dovolj.

BESEDA IZ NARODA

Ob 35 letnici društva sv. Jožefa št. 146 KSKJ

Cleveland, Newburgh, O. — Kakor sem objubil, bom skušal napisati nekaj zgodovine o ustanovitvi našega društva sv. Jožefa št. 146.

Stvar bi bila razmeroma preprosta, ko bi lahko dobil v roke prvi zapisnik To pa ni mogoče; se je izgubil. Obrnil sem se torej na prvega tajnika društva, ki mi je razložil vse potrebno.

Imeli so takrat društvo, ki je spadalo pod okrilje KSKJ, pa so hoteli imeti še enega. Zbralo se je torej okrog 20 mož in fantov in se razgovarjalo glede ustanovitve novega društva. Odborili so idejo, da si ustanovijo novo društvo in sklicali so ustanovno sejo nekega dne v mesecu marcu 1912. To je bilo pri Plutovih na E. 81 cesti. Poklicali so tudi Dr. James Seliskarja iz St. Clairja, da bi vse preiskal za pristop Ustanovni dan je bil 1. aprila 1912. Za društvenega patrona so si izbrali sv. Jožefa. Glavni urad KSKJ je dal društvu št. 146.

Ustanovniki so bili sledeči: Arko Louis Sr., Bradac Joseph, Blatinik Dominic, Godec John, Gorenc Louis, Globokar Joseph, Kuznik Frank, Kastelic Frank, Lekan John, Lekan Joseph E. 800, Nose John, Perko Joseph, Pozar John, Perko Joseph B., Rajer Frank, Urigel John, Unucic Anton Sr., Volcansek Ladislav, Vidmar Ignac in Zakrajšek Mathew. Izmed teh ustanovnikov jih še živi 14.

Le tri prve odbornike je mogoče dognati. Prvi društveni predsednik je bil naš zvesti društvenik in kulturni delavec pokojni sobrat John Lekan, ki je največ pripomogel do ustanovitve društva. Naj mu bo Bog stoteren plačnik za njegovo društveno delo.

Podpredsednik je bil nadaljni naš društveni in kulturni delavec, njegov brat Joseph Lekan iz E. 80. St. Tudi on je veliko pripomogel do ustanovitve. Prvi tajnik je bil sedanji nadzornik brat Matthew Zakrajšek, istotako dober delavec pri društvu.

Izmed ustanovnikov so umrli sledeči: Louis Arko Sr., Frank Kuznik, Frank Kastelic, John Lekan, Anton Unucic Sr., in John Urigel. R.I.P. Naše društvo se je lepo razvijalo in napredovalo tako v

članstvu kakor tudi v finančnem oziru. Se v letu 1917 si je kupilo svojo društveno zgradbo, ki je bila blagoslovljena 1. julija 1917. Botrovala sta Mr. in Mrs. Frank Kužnik. Danes že oba počivata v tihem grobu.

Društvo je prirejalo pogostokrat veselice, piknike in igre.

Ko se je zbiralo za Slovenski Narodni Dom, smo tudi mi veliko pripomogli. To je bilo leta 1919.

Dne 12. dec 1928 je naše društvo uprizorilo prvo igro, "Rozala Jelodvorska." Polovica izkupička je šla za društvo, polovica pa za župnijo sv. Lovrenca.

Ko je bila naša fara prizadeta v letu 1932, ji je društvo posodilo iz svoje blagajne \$1.000 po 2%.

Pri raznih kulturnih zadevah smo veliko pomagali.

Za našo obletnico sem pregledal vse stroške, ki smo jih imeli v 35 letih. Bolniške podpore se je izplačalo \$17,428.91, za razno pa \$9,435.61, skupaj \$26,864.52. K. S. K. Jednoti smo izplačali za ašesment \$124,786.24. Umrlo je 54 članov in članic in 3 iz mladinskega oddelka, skupaj 57.

Prejeli smo od K. S. K. Jednote za smrtnino \$45,800, za operacije, poškodnine, 70 letne člane, nagrade in rezervo pa \$7,651.48, skupaj \$53,451.48. To so računi, kar sem jih mogel dobiti iz računskih knjig. Vsega skupaj je bilo izplačane od društva do 31. marca 1947 za \$151,650.73.

Imamo čast, da sta dva naša člana postala duhovnika in delavca v vinogradu Gospodovem. Prvi je zapel novo maso pokojni Rev. L. Kužnik iz družine Frank Kužnik. Kaplanoval je na collinwoodski slovenski župniji. Drugi novomastnik pa je bil Rev. Joseph Lekan, S. M., iz družine sobrata Joseph Lekana E. 81. St. Sedaj je nastavljen v Dayton, O. Izmed naših članic pa je šla v samostan Sestra Angela Lekan, iz iste družine. Vsemu trem vsa čast.

V drugi svetovni vojni se je odzvalo klicu za pristop k našim oboževanim silam kar 43 mladih fantov in članov našega društva: niti enega smrtnega slučaja ni bilo med njimi.

Leta 1937 smo prav slovesno praznovali društveno 25 letnico. Proslave se je udeležil tudi naš gl. tajnik Mr. Joseph Za-

lar. 30 letnica je šla mimo nas, ampak za 35 letnico smo pa sklenili, da bomo po aprilovi slovesni seji priredili za članstvo zabavo. Ravno tako bomo dali na ta dan tri pomembne in fine dobrote, kar sem že parkrat opisal.

Sporej naše slavnosti bo tale: V nedeljo 4. maja zjutraj ob 7:15 bo peta sv. maša za vse žive in umrle člane in članice našega društva. Prosim torej, da bi se vsi člani zbrali pred cerkvijo in potem vsi skupaj odkorakali v cerkev k sv. maši.

Popoldne ob 1 uri bo slovesna seja, pri kateri bodo navzoči tudi naši gl. uradniki iz Clevelanda. Prosim, da se te seje udeležite vsi člani, v prvi vrsti pa vsi ustanovniki društva. Enkrat v 35 letih pridimo prav vsi skupaj, da se vidimo in skupno malo razveselimo. Po seji bo prosta zabava. Poskrbjeno bo za prigrizek in pijačo.

O priliki naše 30 letnice vas vse skupaj lepo pozdravljam in kličem: Trikrat živio in na svidenje 4. maja zjutraj in popoldne.

John J. Kaplan, tajnik.

Hubbardske novice

Madison, O. — Kar lepo počasi jo režemo naprej na tem našim lepem Hubbardu. Z rožicami nam res ni vse postlano, čeprav sem jih posadil in posejal že precej. Vreme je bilo do sedaj presneto kislilo in že sem mislil, da bo zima trajala kar 13 mesecev. Upanje pa imam, da ko bo ta dopis zagledal beli dan, da bo takrat že vse v najlepšem cvetju, dasi me cvetje od leta do leta vedno manj zanima. Zašel sem tako daleč v mlado generacijo, da si že govoriti ne upam več, ker ne vem, kakšno bi bleknili, da bi njim ugajalo. Zato je pa menda najboljša, da svoj jezik kolikor mogoče za zobe držim in ga sedaj tudi lahko kontroliram, dočim ga prej nisem mogel, saj me razumete.

Tako je, ko postane človek bolj "Matuzalovihi" let, je najbolje, da si kot izgovori, če si ga ima kje.

Dokler je človek mlad, ga vse posluša in gleda, vsaka beseda je zlata beseda, ki jo izgovori. Ko ga pa mlajše generacije prerastejo, je zanj najboljše, da se vsede v zapeček in lepo molči.

Pred mnogimi leti, to je bilo še v starih časih kot pravimo, so stari ljudje imeli besedo, ta mladi so pa poslušali, a danes pa je vse tako napredovalo, da pišanece več ve kot kokoši. Vse lepo in dobro, samo da izobrazba napreduje. To me jako veseli. Zašel sem bil v družbo visokošolcev in kot vse izgleda, se bom moral z mojo tako zvan "visoko izobrazbo" vkloniti naš gl. tajnik Mr. Joseph Za-

Po dolgem času me je moj prvi šofer William zopet potegnil v Cleveland. Res, kar želim si videt Cleveland in zato sem ga bil naprosil, da me je za par ur potegnil v mesto. Obiskov krog prijateljev ob tej priliki nisem delal. Samo par sem jih bil obiskal, ker ni bilo časa na razpolago. Veste, meni je čas odmerjen samo za toliko, pa nič več. Predsednik Zed, držav se niti ne more meriti z mano v zaposlenosti. Obiskal sem bil Anžlovjarjevo trgovino, kjer je zaposlena tudi ena moja "Zlahtovka," ki prijazno streže ljudem. Fajn dekle je in je tudi jako prijazna. Povedala mi je celo, da ima svojega "sweetheart" nekeje v okolici Ashtabula in da namerava postati farmarica.

Ko sem jo vprašal, če zna krave molzt, pa mi je rekla, da ji gre tako delo jako od rok. No, po tem bo pa že šlo. Naši vasovalci južnih krajev iz Floride, se že polagoma vračajo. Tako sta že doma Gustinčičeva, Jože Ceglar je tudi prišel. Njemu se je tako dopadlo tam doli, da si je kupil tam 10 akrov zemljišča z lepo hišico, kar bo najbrže imel za zimsko zabavalnico, kamor se bo hodil gret, ko bo v naših krajih razsajala zima. Tako se je vrnila iz Floride tudi Mrs. Jackson, hčerka poznanih Gombačevih, ki imajo svojo gostilno sedaj tudi ob nedeljah odprto in jim bo pomagala "kelnarit."

Tudi novo tovarno zopet gradijo tu v Madisonu. Prvo lopato so že zadrli. Tako bo to sedaj že tretja tovarna v največjem času, dasi sta bili dve že prej in bomo imeli sedaj že kar pet tovarov. To bodo zgradili na zemljišču, ki obsega 17 tisoč kvadratnih čevljev. Zapolnila bo sto delavcev. To je veliko za naše kraje in mogoče bom še jaz dobil kak "office job." Ampak za enkrat se ne vem, kaj neki bodo tudi izdelovali. Ko bom izvedel, bom že poročal.

Nov trgovski prostor pa gradijo tukaj v North Madisonu, kjer bodo baje prodajali vino na debelo. Posloj je že pod streho in bo v bližnji bodočnosti odprto za promet. Se precej novic imam, pa ker nisem prav dobro razpoložen, naj pa počakajo za drugič. Pozdravljeni.

Frank Leskovic.

Zaklad

Kobilarjeva kapelica je bila kras domače vasi in ponos vse bližnje okolice. Posebno lep je bil oltarček s kipom vaškega zavetnika; pod oltarno mizo pa je bil božji grob, izdelan tako okusno, kakor da je res usekan v skalo. Zaprata so ga vrata, ki so se tudi močno zaklepala. Podoba mrtvega Odrašenika je

Nov trgovski prostor pa gradijo tukaj v North Madisonu, kjer bodo baje prodajali vino na debelo. Posloj je že pod streho in bo v bližnji bodočnosti odprto za promet. Se precej novic imam, pa ker nisem prav dobro razpoložen, naj pa počakajo za drugič. Pozdravljeni.

Frank Leskovic.

Zaklad

Kobilarjeva kapelica je bila kras domače vasi in ponos vse bližnje okolice. Posebno lep je bil oltarček s kipom vaškega zavetnika; pod oltarno mizo pa je bil božji grob, izdelan tako okusno, kakor da je res usekan v skalo. Zaprata so ga vrata, ki so se tudi močno zaklepala. Podoba mrtvega Odrašenika je

Nov trgovski prostor pa gradijo tukaj v North Madisonu, kjer bodo baje prodajali vino na debelo. Posloj je že pod streho in bo v bližnji bodočnosti odprto za promet. Se precej novic imam, pa ker nisem prav dobro razpoložen, naj pa počakajo za drugič. Pozdravljeni.

Frank Leskovic.

Zaklad

Kobilarjeva kapelica je bila kras domače vasi in ponos vse bližnje okolice. Posebno lep je bil oltarček s kipom vaškega zavetnika; pod oltarno mizo pa je bil božji grob, izdelan tako okusno, kakor da je res usekan v skalo. Zaprata so ga vrata, ki so se tudi močno zaklepala. Podoba mrtvega Odrašenika je

Nov trgovski prostor pa gradijo tukaj v North Madisonu, kjer bodo baje prodajali vino na debelo. Posloj je že pod streho in bo v bližnji bodočnosti odprto za promet. Se precej novic imam, pa ker nisem prav dobro razpoložen, naj pa počakajo za drugič. Pozdravljeni.

Frank Leskovic.

Zaklad

Kobilarjeva kapelica je bila kras domače vasi in ponos vse bližnje okolice. Posebno lep je bil oltarček s kipom vaškega zavetnika; pod oltarno mizo pa je bil božji grob, izdelan tako okusno, kakor da je res usekan v skalo. Zaprata so ga vrata, ki so se tudi močno zaklepala. Podoba mrtvega Odrašenika je

bila jako dobro izražena. Na vratcih pa se je zlatil napis: — "Tukaj prebiva Kristus." Črke so bile tolike, da so se videle na cesti, ob kateri je stalo znamenje.

Takrat, ko se je vršila naša dogodbica, je imel denar veliko vrednost. Hudo ga je bilo dobiti, zato ga je tiščal vsak, kdor ga je imel pod palcem. Vendar pa ga doma ni bilo varno hraniti. Tatje so ga naglo izvažali in roparjev je bilo tudi takrat toliko, da so se klatili v trumah po gozdih in v samotnih krajih. Življenje je bilo v nevarnosti za bomo pest drobiža.

Tudi Kobilar je bil v skrbeh in je vedno premišljal, kje naj bi shranil svoje prihranke. Tedaj še ni bilo hranilnic in drugih denarnih zavodov, vsak je moral najti sam kako primerno skrivališče. Tako tudi naš sošed, ki je imel v svojo kapelico veliko zaupanje. Spomnil se je božjega groba, cigar ključ je nosil, privezan na vrstico, v svojem žepu.

"Tam bi bil denar popolnoma varen," je bil globoko prepričan. Notri ne bo nihče stikal, ker bo vedel samo on, kam ga je bil položil. Napis na vratcih: "Tukaj prebiva Kristus," mu je jamčil, da je našel prostor, kateremu lahko brez skrbi zaupa svoje imetje.

Pozno nekega večera, ko so vaščani že spali, je zbral svojega negovca, napolnjene s svetilnicami križavci in srebrniki. Prešel je še enkrat njih prijetno zvenekajočo vsebino ter jih skrbno zavezal. Dve najbolj rejeni je zavil v kos domačega platna ter se odpravil z njimi proti znamenju.

Noč je bila mirna; v vasi ni bilo nikjer nobene luči in noben ponočnjak se ni več oglašil. — Kobilar se je sklonil pred kapelico, odprl vrata pred oltarjem in položil zavitek v ozko odprtino, ki je bila neke pod kipom skrita tako, da je skoro ni bilo opaziti. Kar oddahnil si je, ko je odložil denar, zavoljo katerega je bil vedno v strahu pred tatovi.

Vselej, kadar je šel mimo znamenja, je pogledal, ali so vrata dobro zaprta. Nekega jutra pa so bila odklenjena. Napis "Tukaj prebiva Kristus" je izginil; prav tam pa je bilo zapisano: "Vstal je, ni ga tukaj!" Kip je bil nedotaknjen in moč je mislil, da se je nekdo pošalil. Ko pa je pogledal v odprtino, je glasno zatulil. Obe nogavi sta ponoči dobili noge in zapusili skrivališče. Napis, ki je naznanjal "vstajenje," je bil morda res namenjen za šalo, a je govoril le bridko renico.

Limbarski.

Zastoj bi ženo prodal

Zena: "Brala sem, da divjaki prodajajo svoje žene. Ali bi ti storil kaj takega?"

Mož: "Nikdar, draga žena! Zastoj bi te oddal!"

ljo, kot je bila tega že navajena, "pa smo spet tam, kjer smo bili. Če bi mogla vsaj kaj spraviti iz njega, da bi mi povedal, kako in kaj je z njegovim zdravljem in kako da se je spet tako pokrotivilo, da je Matevž v svoji stari navadi. No, bom že zjutraj spravila kaj iz njega."

Kar je res, je pa res, Matevž je imel dobro ženo. Ko se je zjutraj zbudil in začel stokati ter jamrati čez svojo glavo, mu je prinesla močne črne kave, v katero je ožela dve limoni, pa pricnila par kapljic železne vode. Iz dolgih izkušenj ob Matevžu je vedela, kaj potrebuje zjutraj po praznovanju.

"Potem je začela pa z litinami, kaj ne?" je misli Jaksč naglas.

"Da in ne. Najprej si ga je res nekoliko izposodila, ampak njena glavna misel je bila v tem, da bi spravila iz njega, kako je prišlo do tega, da je spet segel po pijači, ko je vendar zdravnik izjavil, da je za vse večne čase ozdravljen. Čakaj, ti bom vse lepo po vrsti povedal, saj se ni pozno."

ČE VERJAMETE AL PA NE

Neža se je veselo vrtela po kuhinji in delala načrte, kako fino kosilo da bo skuhala drugi dan Matevžu v priznanje, ker je pustil pijačo. Čeprav ni tega storil popolnoma samostojno in mu je moral k tem pomagati zdravnik, vendar to pri Neži ni manjšalo časti in slave do krepkega Matevža, ki bo postal, ali ki je že postal, vzor zakonskih mož, ki nosijo ob koncu tedna ženice domov v kuverti zapечатeno pedo, akrobatično ne.

"Saj Matevž le ni tako napačen, kot sem si mislila, da je, zmene," si je rekla. "Samo nekoliko ga je treba pahniti, pa pelje. Avša, ki sem včasih mislila, da sem se obesila napačnemu na vrat. Škoda, da ni že prej prišel v tako misel. Lepe denarce bi si bil že prahrnil, spak, Ampak, kar je bilo, naj bo po-

zabljen. Danes smo obrnili pri naši hiši drug list." Tako si je dopovedovala Neža in se vrtela po kuhinji kot mlado dekle.

"Vsaka bi bila vesela, če bi se ji moglo tako naglo sprevrniti," misli Jaksč, ki je zvesto poslušal in polnim sobo z močnim dišmom njegovih cigar, po 2 za kvoder.

"Malo potrpi, Francej, da jo bom izpeljal do konca. Bo prišlo vse drugače, kot si ti misliš."

"Pa ne moreš obrniti tako, da bi se lepo končalo?"

"Kaj bom obračal, saj si te ne izmišljujem sproti. Pogem samo, kakor sem slišal in natančno po istini," ga lepo podučim.

Neža je začela hoditi k vratom, kdaj bo zagledala svojega Matevža, ki se bo pristojno domov. Pa ga ni bilo. Prve pol ure si ni nič storila iz tega. Toda, ko je pa minila debela ura, ko sta minili dve in Matevža odniskoder je bila pa tudi Neža drugačini misli. Sprva je sama sebe tolažila, češ, Matevž se je zmotil pri kakem prijatelju. Zato da vedno bolj ji je šepetal hudo-

bec na ušesa: "Neža, o Neža, Matevž se spet naceja na vse mi-le viže. Le kako si mu mogla verjeti, da se bo res odvalil pijače. Kaj še ne poznaš moških! Danes ti prisegajo na vse žive in mrtve, da ne bodo nikdar več pokusili pijače. Pa ki še pokrivem ne prisegajo, ker pravijo, "ne več," ampak vsaj toliko pa še! Le da mi jih, ko se bo pripil domov. Se reče, če ga ne bodo prinesli vsega onemoglega v stopah!"

Tako ji je govoril škodoželjni hudobni duh, ona se je pa otepala in si govorila: "Nič ga ne bom sodila, Matevža, dokler se sama ne preperčam, kako in kaj."

Dolgo ga je čakala, pa ga ni pričakala. Šla je k počitku in parkrat sama pri sebi ponovila, kako ga bo sprejela, da bi se ji ne zareklo.

No, končno je pa Matevž le prišel domov. Poznala ga je po glasu, ko je bil še več blokav daleč. Po svoji stari navadi je javljal svoj prihod s tem, da je vriskal in pel, pa naglas govoril in

klical sosedo iz hiš, če ima kateri korajžo, da bi prišel na pomoč. Vedela je, da ga ima več kot preveč, ker ga je toliko časa vzelo, predno je mogel najti ključ pri vratih. In ko je končno le padel v hišo, mu je privedla slavnostni sprejem, kakor se to spodobi med možem in ženo:

"Uh, spet si se ga spet nazrl! Nacejaš se, da ti ni nikoli zadosti! Krava! In kje je pa tvoja obljuba, da ne boš nikoli več pil, te vprašam? Alo, govori!"

Matevž je pa po srečnem naključju našel stol in se položil nanj. Nekaj časa je gledal v svojo ženo, kot bi se ne mogel prav spomniti, da jo je že nekoč videl. Končno se mu pa le posveta in spravi iz sebe: "O, Neža, Nežasta, Nežika, dušica zlata, kaj si ti? Glej jo no, kje si pa matafrilla vso noč, da te ni domov. Jaz sem pa tako sam, oh, tako sam in zapuščen..."

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja

spisal IVAN ZOREC

Povedal jim je preprosto zgodbo o zapeljivcu svoje neveste in da se tistega uboja ne kesa prav nič.

"Kolikar vem, nihče ne bi bil storil drugače, kakor sem jaz," je sklenil svojo očitno spoved.

Rodana je molčala in gledala proč.

Jelena, ki se do zdaj ni nad potrebo menila zanj, ga je pogledala in se mu skoraj nasmejala.

Velikani so položili žlico in ga začudeni gledali.

"Grd greh imaš na vesti," je Rodana dejala naposled. "Kaj bi bilo s tvojo dušo, če bi te snoči bili potolkli do mrtvega?"

"In ubil si ga zaradi babjega zija, ki ni bilo zvesto in ki ni imelo toliko sramežljivosti in čednosti, da bi vedelo, kaj sme, kaj ne sme!" je najstarejši velikani rečal.

"Nihče nima za nič pravice ubijati!" je mati dopolnila. "Samo ko braniš sam sebe, ga smeš prehiteti."

"Ne kesam se, pa je!" je Mihael rekel. "Tudi on se ni pokesal svojega grdega dejanja."

Rodana se je domislila.

"Le stoj," ga je mečila. "Pravijo, da bodo menihi prišli v naše kraje. V Stično. Do njih pojdi, ko pridejo, če meni ne verjameš, kar ti pravim."

A Mihael je odločno odmahal z glavo in ni rekel nobene več.

Jelena je nemo gledala Mihaela in rdeča.

Velikani so vstali. Najstarejši je dejal:

"Dva bosta pasla drobnico, drugi pojdemo na lov. Ali je prav tako, mi?"

"Pa kakovega goloba mi tudi dobodite za bolnika!" je Rodana pokimala. "In kmalu se vrnite."

Tudi Rodana sama je šla na ber zdravilnih zeli. Jelena je ostala sama doma in prekuhalvala in precejala zeliščne soka.

Mihael je bolnoglavl dremlal ob nezavednem gospodarju in premišljeval sebe in ljudi, med katere ga je vrgla usoda.

Kar se je vsa zasopla vrnila Rodana in povedala, da je videla bele menihe, ki so res že prišli, da bi v Stični zidali samostan.

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA
NEPOZABNEGA SO-
ROGA IN OČETA

Joe Crtalic

IN NAŠEGA SINA IN BRATA

Frank Crtalic

ki sat se ločila od nas
28. aprila 1945.

Hladna zemlja dve leti že krije,
v tih gomili pokojno že spita,
ljubljeni mož, dragi nam oče in sin,
brat,
v ljubezni pa vedno med nami živita.

Zaljubljeni ostali:

PAULINE CRTALIC, soproga;
JOE, sin; JOSEPHINE, hči.

Cleveland, O., 29. aprila 1947.

VIII.

Menihi so spešno potovali po gladki in ravni cesti proti Sentvidu.

Dolina med Višnjo goro in Stično je bila tačas res pusta in še precej zarasla s staro hosto.

Vendar pater Konrad ni več godrnjal, preveč so se mu bili že prikupili domačini, kolikor jih je do zdaj spoznal.

"Res, nič napačni ljudje!" jih je v mislih ljubil že močno. "Dobri so in mehki, — o, lepo se bo dalo živeti med njimi!"

Pater Herand je šepetal psalme in se ni nikamor oziral. Nejevolja na Višenske je opata že minila. Srce mu je bilo lahko in veselo. Stična, kraj novega, velikega dela za ljudstvo in za čiščenje Matere božje, že ne more biti več daleč.

"Vodi nas najprej v Stično!" je velel Somraku.

"Lehko, saj nam je skoraj spotoma."

Z velike ceste so zavili na levo, šli po ozkem potu ob Stičnem potoku in kmalu prišli v Stično.

Ob potoku pod vasico je opat velel spremstvu, naj postojijo, sam pa je z obema menihih obstal, kjer stoji sedanji samostan.

"Doma smo," je opat ginjen dejal. In vsi trije so, kakor bi jim kdo velel, obenem razjahali, poklekli in se zatopili v tiho molitev. Ko so spet vstali in se zavijeli na konja, so imeli rosne oči.

Preden so na potu proti Sentvidu spet prišli na veliko cesto, so po kameniti višini nad potjo opazili razsežne razvaline.

"Kaj pa je to?" je opat vprašal.

"Vir, stari vir," je Somrak pravil. "To so ostanki starega mesta."

Ko so prišli bliže, so videli neizmerne množine rezanega kamna, ki je ležal vse navzkriz.

"Kakor nalašč!" se je opat veselil. "Vse gradivo za naš samostan je tako rekoč že pripravljeno!"

"Samo prepeljati ga je treba, pa bo!" se je pater Konrad smehljajal.

Pater Herand je molčal.

"To gradivo je pagansko delo," je naposled rekel. "Za krščanski samostan ne bo blagoslova imelo, mislim jaz."

Opat je imel potrpljenje s hudim možem in ni rekel nič, pater Konrad pa se je dobrodušno nasmehnil:

"Ljubi pater Herand, ne bodi no tako hud! Kaj ne vidiš, kako sonce lepo sije? In da kamenja ne bo treba šele rezati, če uporabimo tega? To, mislim, je že velik blagoslov."

Ali pater Herand je molčal noter do Sentvida.

Sentvid je bil že v tistih časih velik kraj in Sentvidci so bili tudi že tačas zelo ponosni in samozavestni ljudje in so radi slišali, če jim je kdo rekel, da so meščani ali vsaj tržani; če bi jim pa kdo dejal, da so vaščani, bi bil kriv grdega tepeža; saj se je vedelo o njih, da se radi stepo. Sicer pa so bili tudi že tačas srčno dobri in gostoljubni ljudje.

In dobro se jim je godilo. Na sejem, ki so ga imeli vsako nedeljo, so prodajavci in kupci vrel iz vse Slovenske krajine.

Sejmi so bili dobri in kaj hrupni; nekateri so trpeli po tri dni in so neki bili taki, da so govorili o njih: "Prvi dan je sejem za mladiče, drugi dan za

dekličice in tretji dan za hudiče."

In še drugi so vedeli povedati o grdobijah, ki so se godile ob takih sejmi: "Ko bi te morala poiskati smrt, prosi Boga, da bi tisto bilo ob semanjih dnevih, ker tačas je ves pekel tu in ni nobenega hudiča doma."

Spomin na tiste sejme je zapisan in pripoveduje, kako imenitni so bili in da so ljubljani sami odžirali trgovski zaslužek, dokler jih deželni knez ni odpravil na prošnjo ljubljanskih trgovcev.

Ko so torej menihi z vsem spremetvom prišli v Sentvid, je bilo skoraj že poldne in prav vroče.

Somrak jih je vodil naravnost do župnišča.

Bilo je zaprto. Na trkanje in vpitje se naglo odpro vrata, na prag odločno stopi srednjeletna ženska in s hudimi očmi premeri tujce. Somrak brž pove, kako in kaj.

"Gospoda ni doma!" se je kratko odrezala. "Brez njega ne poznam nikogar. Popotni naj si drugod poiščejo mizo in posteljo!"

"Kje je gospod in kdaj se vrne?"

"Kje —? Na lovu. Kdaj se vrne —? Tega še sam ne ve. Dokler bo na sledu kakove divjačine, že ne."

Medtem ko je Somrak imel besedo z župnikovo kuharico, so menihi buljili v vežo. Le kakšna ti je bila! Kakor že zunaj ob podbojih je bila tudi znotraj po vseh stenah obita z jelenim in srnjim rogovjem in zaslonjena z loki, limanicami in lovskimi kopji: če ne bi bilo župnišče, anti bi bilo lahko stanovanje starega lovca.

"Gospod bi utegnil biti hudi, če bi od hiše podila daljše goste," je Somrak mečil prevzeto župniško varuhinjo.

"Nič se ga ne bojim!" se je odrezala. "V župnišču imam s tim nikogar, pomagam pa vam rada, da drugod pridete pod dobro streho."

Zaprta je župnišče in jih vodila v spodnji del trga, ki se še zdaj imenuje Stari trg. Pred veliko, na široko zidano hišo je obstala in brenila ob vrata: "O nemarne netreplni, kaj spiš, ka-li?" je vpila. "Da bi te sam poberin! Saj se boš v grobu

naspal!"

Opat se je ves čas premagoval, da se ni naglas zasmehjal, tako ga je vse vkup zabavalo. Tudi pater Konrad se je muzal in smehljaj; le pater Herand je pihal od nejevolje: "Župnik je na lovu! Kaj takega! Morda kar za več dni. In vendar je zapovedano: Svečeni naj se ne vdaja lovu!"

Ženska je vendar izbežala gospodarja, moža v zrelih letih, že malo pripogliv se držečega.

"Goste imaš," mu je rekla.

"Boga lepo zahvali zanje in postreži jim, da te bodo pomnili! Jaz jim ne bom, gospoda ni doma."

Obrnila se je, da bi šla, a je za trenotek postala in dejala: "Moj brat Belin je, pri njem ste kakor doma. Dobra duša, samo neroden je kakor tnal. In zapira se v svojo jazbino. Vse dni preleži, prekleči menda ne. Nemara si misli, da je spanec bolji ko žganec. Pa le naj leži, tako škoda nobene ne naredi in enkrat na dan je manj! Vdovec je, žene bi mu bilo treba kakor psu palice, pa

se ženiti ne zna več, teslo obalno!"

Brat se je malo nasmehnil in hitro sklical ljudi, da so pomagali spraviti tovarno živino pod streho. Sam je prinesel kruha in sira, medu in domačega vina.

V veliki pritlični sobi jim je stregel in jih sillj z vinom. "Vem, da ste že pili boljšega; a nam je Bog dal takegale. Na, Debelem hribu ob Temnici je raslo!"

Sredi vrta so Belinovi hlapci na raznju pekli velikega ovna.

Gostje so se res kmalu prav dobro okrepčali, Somrak se je odpravljaj domov.

"Višenske gospode bi radi obiskali," mu je opat zabičeval. "Vprašaj jih, vprašaj, kdaj bodo doma, in mi pridi povedat!"

Pater Konrad si je že večkrat po vrsti dejal, da niso nič napačni ljudje tod okoli. V dobri volji je pozabil gospodarjevo ime in je vprašal: "Kako pa ti je ime? Da bomo vedeli, pri kom smo."

"Grbec mi pravijo, ker se mi hrbet nekaj krivenči; ime pa

mi je Belin."

"In vdovec si?" se je opat zanimal. "Že dolgo?"

"Tri leta," je Grbec pokimal. "In se ne misli več oženiti?"

"Otrok nama Bog ni dal — čemu bi se še ženil? Ampak storil bom, kakor velevala evangelij: Kar imam, bom prodal, razdal siromakom in si šel iskati zveličanja."

"Kam?" je pogrelo patra Heranda, ki je že spet slutil kaj krivega.

"Predlansko jesen sem se bil nekaj pregrel in prehladil, da me je vrglo kar zares; tudi višenski Rodana ni zame, imela nobene prave zeli več. Župnik mi je dušo že oprtal za večnost, na, pa sem se vendar le še izmotal. In močno premislil in presvetoval. Svet nima zame nobenega mika več. Najrajši bi šel kam v samoto. Da."

Malo je pomolčal, kakor bi preudarjal, ali bi povedal, ali ne, potlej pa je dejal: "To pomlad sem slišal, da se bo v Stični zidal velik samostan. Zdaj čakam. Menihe, bom prosil, da me vzamejo medse."

Pater Konrad je ves žarel in kimal patru Herandu: "No, ali veš, zakaj je župnik šel na lov danes?" ga je po latinsko narahlo pikal. "Bog je hotel, da bi prišli pod streho tegale moža!"

Pater Herand je pokimal, vendar je dejal, da svečeniku ni hoditi na lov.

Opat je iz nadaljnega pogovora z Grbecem spoznal, da je dobro poučen v veri.

"Kdo te uči in potrjuje?" ga je vprašal.

"Župnik."

"Tisti, ki mu služi tvoja sestra?"

(Dalje prihodnjik.)

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Brat zagovarjal brata pred sodnijo. — Cpl. George Craig (levi) je eden izmed petih ameriških vojakov obtoženih umora štirih Japoncev in enega Korejčana v spopadu v noči 21. januarja. Pred sodnijo v Tokiju ga je zagovarjal njegov brat Lt. Lawrence R. Craig (desni), ki je prišel v Tokijo na obtoženjevo zahtevo.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA
KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki... Posluje že 52. leto

Članstvo nad 40,000
Premoženje nad \$6,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 129.91%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pos-
tleni in nadsolventni podporni organizaciji.

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTE

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti
bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 64. leta;
otroke pa takoj po rojstvu in do 18. leta po svoje okoliščine.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje
dobe od \$200.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in vseh. Če jo nisi član
ali članica te moreš in boš katoliške podporna organizacije, po-
trudi se in pristopi takoj.

Za pojamila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti
se obrni na uradnike in uradnice krajevskih društev
K. S. K. Jednote, ali na nas:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

Samo enkrat
v življenju....

Male vzorčne preproge
po \$1.59 in 97c

Zelo redko pride taka prilika, kjer lahko nudimo našim odjemal-
cem tako velike vrednosti. Srečen nakup nam omogoča, da damo te
preproge za 1/4 do 1/5 njih faktične cene. Na stotine je vzorcev na
izbiro. Te preproge se lahko rabi na mnogih krajih, da se varje vaša
tla.

TO SO VSE NOVI TOVARNIŠKI VZORCI!

Regularna vrednost je do \$10, izberete si katerega hočete po 97c
in \$1.59. Te preproge so težki Axminsters, Wiltons, Twist, Sere-
nades, 18th Century Patterns. Zelo toplo vam jih priporočamo kot
izredno vrednost.

A. GRDINA & SONS

15301 Waterloo Rd.
KE 1235

6019 St. Clair Ave.
HE 2088

Odperto v ponedeljek, četrtek, soboto do 9 zvečer

AL ULLE
PLUMBING & HEATING CO.

Kopalne banje, closets, sesalke za globoke in plitke
vodnjake, za kleti ter circular sesalke, boilerji, av-
tomatični plinski grelci.

15601 Waterloo Rd.

KE 7248

Vse potrebščine za grelni in monterake naprave.